

HỘI ĐỒNG CHỈ ĐẠO XUẤT BẢN
SÁCH XÃ, PHƯỜNG, THỊ TRẤN

TIẾT KIỆM ĐỂ QUẢN LÝ RỦI RO CHO GIA ĐÌNH

NHÀ XUẤT BẢN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA

https://tieulun.hopto.org

https://tieulun.hopto.org

TIẾT KIỆM
ĐỂ QUẢN LÝ RỦI RO
CHO GIA ĐÌNH

https://tieulun.hopto.org

HỘI ĐỒNG CHỈ ĐẠO XUẤT BẢN

Chủ tịch Hội đồng
TS. NGUYỄN THẾ KỶ

Phó Chủ tịch Hội đồng
TS. NGUYỄN DUY HÙNG

Thành viên
TS. NGUYỄN AN TIÊM
TS. KHUẤT DUY KIM HẢI
NGUYỄN VŨ THANH HẢO

https://tieulun.hopto.org

Đinh Thị Minh Thái

TIẾT KIỆM
ĐỂ QUẢN LÝ RỦI RO CHO GIA ĐÌNH

NHÀ XUẤT BẢN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA - SỰ THẬT
HÀ NỘI - 2012

https://tieulun.hopto.org

https://tieulun.hopto.org

CHÚ DẪN CỦA NHÀ XUẤT BẢN

Tiết kiệm, dưới góc độ cá nhân là chi tiêu trong khả năng của mình, là hình thức để dành trong hiện tại để sử dụng cho tương lai. Tiết kiệm thể hiện sự quý trọng kết quả lao động của bản thân và của người khác. Trong điều kiện phúc lợi xã hội chưa cao, nếu không tiết kiệm, khi ốm đau, gặp hoạn nạn hoặc có sự cố, v.v., sẽ không có tiền trang trải. Vì vậy, tiết kiệm cho bản thân và gia đình giúp chúng ta yên tâm hơn, ổn định chi tiêu, chủ động hơn trong công việc và cuộc sống.

Nhằm giúp bạn đọc có thông tin hữu ích về nguyên tắc, điều kiện, các hình thức tiết kiệm nhằm mang lại hiệu quả tốt nhất cho tiết kiệm một cách cô đọng nhất, Nhà xuất bản Chính trị quốc gia - Sự thật xuất bản cuốn sách ***Tiết kiệm để quản lý rủi ro cho gia đình***.

Xin giới thiệu cuốn sách với bạn đọc.

Tháng 11 năm 2012

NHÀ XUẤT BẢN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA - SỰ THẬT

https://tieulun.hopto.org

https://tieulun.hopto.org

I. TẠI SAO CẦN TIẾT KIỆM?

Câu hỏi 1. ***Thế nào là tiết kiệm?***

Trả lời:

Tiết kiệm là việc một cá nhân hoặc gia đình chi tiêu trong khả năng của mình, là hình thức để dành trong hiện tại để sử dụng, tiêu dùng trong tương lai. Mục đích của tiết kiệm là quản lý được tiền tốt, giúp cá nhân và gia đình quản lý được rủi ro, giải quyết những trường hợp khẩn cấp, cuộc sống suôn sẻ, xây dựng tài sản, và đáp ứng các mục tiêu tài chính.

Tiết kiệm bằng cách để dành tiền khi có tiền và chi tiêu ít hơn khi phải chi tiêu.

Câu hỏi 2: ***Chúng ta có nên tiết kiệm không và tại sao?***

Trả lời:

Tiết kiệm nhằm dự phòng cho những trường hợp xảy ra trong cuộc sống như sau: ốm đau; việc hỉ; việc hiếu; tuổi già; sinh đẻ; trả tiền cho những khoản chi tiêu cơ bản trong nhà khi thu nhập gia

https://tieulun.hopto.org

đình thấp; đi nghỉ hay đi du lịch; chi cho ngày nghỉ/lễ hội; các trường hợp khẩn cấp; mua sắm, sửa chữa: nhà cửa, T.V, tủ lạnh, xe máy, các đồ dùng xa xỉ; giáo dục; đầu tư vào kinh doanh; quà tặng, v.v.

Có thể phân chia các lý do của việc tiết kiệm thành các mục sau:

Các sự kiện tương lai không được báo trước	Các sự kiện tương lai được báo trước	Chi tiêu được lựa chọn	Xây dựng tài sản
• Ốm đau • Việc hiếu • Trường hợp khẩn cấp • Bị trộm, cắp	• Việc hỉ • Giáo dục • Sinh đẻ • Tuổi già • Ngày nghỉ/ngày lễ • Khi thu nhập thấp	• Kỳ nghỉ • Sửa chữa nhà cửa • Các vật dụng xa xỉ • Quà tặng	• Nhà cửa • Xe đạp • Xe máy • Ô tô • Kinh doanh

Mỗi cá nhân hoặc gia đình đều có những lý do khác nhau để tiết kiệm. Tiết kiệm giúp chúng ta ứng phó được với những sự kiện không mong đợi xảy đến trong tương lai, có kế hoạch cho những sự kiện đã định trước và xây dựng tài sản. Khoản tiết kiệm cũng cho phép chúng ta tận hưởng được sự thoải mái của cuộc sống. Tuy nhiên, dù biết được những lợi ích của tiết kiệm nhưng nhiều người vẫn không làm được điều đó.

https://tieulun.hopto.org

II. GIẢI QUYẾT KHÓ KHĂN KHI TIẾT KIỆM

Câu hỏi 3: ***Tại sao tiết kiệm tiền lại khó khăn?***

Trả lời:

"Trước tiên, hãy nghĩ về những khó khăn mà anh chị gặp phải khi tiết kiệm và ghi chúng ra giấy".

Tất cả những khó khăn khi thực hành tiết kiệm cho chúng ta thấy tiết kiệm là một công việc không dễ dàng. Để tiết kiệm, khi bạn có những nhu cầu, ham muốn, bạn phải cân nhắc hoặc thậm chí từ bỏ một số điều quan trọng đối với bạn.

Tiết kiệm cần có nguyên tắc.

Câu hỏi 4: ***Chúng ta cần làm gì để vượt qua những khó khăn khi tiết kiệm?***

Trả lời:

Để vượt qua khó khăn khi tiết kiệm, hãy ghi nhớ hai nguyên tắc sau:

- Hãy tiêu ít hơn số tiền bạn kiếm được!

https://tieulun.hopto.org

- Hãy tiết kiệm một cái gì đó hằng ngày hoặc hằng tuần!

Câu hỏi 5: ***Những khó khăn mà một gia đình có thể gặp trong khi cố gắng để dành tiền là gì?***

Trả lời:

Những khó khăn thường gặp khi cố gắng để dành tiền và lời khuyên để giải quyết những khó khăn là:

Những khó khăn	Lời khuyên
Bạn chỉ có vừa đủ tiền để nuôi sống gia đình và trả cho những nhu cầu thiết yếu khác.	• Bắt đầu để dành một cái gì đó hằng ngày hoặc hằng tuần, thậm chí nếu đó chỉ là một lượng rất nhỏ. Khoản tiết kiệm này sẽ dần gia tăng. • Chịu khó tìm cách cắt giảm các chi phí không cần thiết.
Khi bạn tiết kiệm, người thân quen luôn hỏi mượn số tiền mà bạn tiết kiệm.	• Giữ tiền ở một nơi an toàn, tốt hơn là nên gửi ở bên ngoài vì sẽ khó tiếp cận. Ví dụ: Mở một tài khoản tại ngân hàng, tổ chức tín dụng.
Thu nhập của bạn không đều.	• Tiết kiệm các lượng khác nhau mỗi lần bạn kiếm được.
Bạn phải sử dụng tất cả những khoản tiền kiếm được để trả nợ.	• Lập một danh sách để chi trả trước tiên cho những khoản nợ nhiều tiền nhất.

https://tieulun.hopto.org

III. ĐẶT MỤC TIÊU TIẾT KIỆM

Câu hỏi 6: ***Những mục tiêu tiết kiệm của gia đình là gì?***

Trả lời:

Mục tiêu tiết kiệm của gia đình có thể là ngắn hạn hoặc dài hạn:

- Mục tiêu ngắn hạn là những mục tiêu dưới 1 năm, có thể như trả tiền học phí, du lịch, v.v..
- Các mục tiêu dài hạn là những mục tiêu mất thời gian hơn 1 năm, có thể như tu sửa nhà cửa hoặc mua nhà, v.v..

Xem lại các mục tiêu tiết kiệm mà bạn đã đặt ra. Do không thể thường xuyên đạt được hết các mục tiêu, nên bạn cần biết mục tiêu nào nên ưu tiên. Xếp loại các mục tiêu trong gia đình của bạn, sử dụng số 1 cho mục tiêu quan trọng nhất, 2 cho ưu tiên số 2 và tiếp theo.

Câu hỏi 7: ***Tại sao cần phân loại mục tiêu tiết kiệm?***

Trả lời:

Phân loại mục tiêu tiết kiệm giúp bạn có một kế hoạch cụ thể về tiết kiệm.

https://tieulun.hopto.org

Một kế hoạch rõ ràng sẽ giúp bạn biết phải làm điều gì, gia tăng tính kỷ luật để tiết kiệm và thành công hơn trong việc đạt được mục tiêu tiết kiệm.

Hãy nghĩ về các mục tiêu tiết kiệm của gia đình bạn: Bạn cần tiết kiệm gì cho ngắn hạn? Bạn có mục tiêu dài hạn gì trong tương lai? Để đạt mục tiêu tài chính, bạn cần có một kế hoạch để nêu ra những mục tiêu và lượng tiền bạn sẽ cần để đạt được những mục tiêu đó, lượng tiền bạn sẽ tiết kiệm được mỗi tuần hay mỗi tháng đối với thời gian đã xác định. Để thực hiện kế hoạch này, bạn phải xem khoản thu nhập của bạn, xác định xem bạn có thể để dành tiết kiệm bao nhiêu tiền và quyết định ưu tiên tiết kiệm. Mục tiêu nào là quan trọng nhất đối với bạn?

- Hãy tự trả lời các câu hỏi sau:

1. Khi nào bạn cần tiền?
2. Mục tiêu nào là quan trọng nhất, tiếp theo là mục tiêu nào, v.v.?
3. Các mục tiêu ưu tiên của bạn (cách bạn xếp loại các mục tiêu) khác gì so với sự hình dung của bạn?
4. Sẽ chi phí bao nhiêu tiền để đạt mục tiêu này?
5. Bạn sẽ cần tiết kiệm bao nhiêu tiền hằng tuần hay hằng tháng cho mục tiêu này?
6. Bạn cảm thấy thế nào khi đặt mục tiêu tiết kiệm cho chính gia đình bạn?

https://tieulun.hopto.org

7. Bạn cảm thấy khó khăn như thế nào khi đặt mục tiêu tiết kiệm hơn các ưu tiên cho bản thân? Tại sao?

Hãy lập bảng mục tiêu tiết kiệm và kế hoạch

Mục tiêu tiết kiệm	**Tổng số tiền cần thiết**	**Khi nào cần thiết?**	**Lượng tiền tiết kiệm yêu cầu cho mỗi tuần, mỗi tháng**	**Xếp loại tầm quan trọng**
Ngắn hạn				
Dài hạn				
Tổng số tiền tiết kiệm yêu cầu				

Câu hỏi 8: ***Mục tiêu tiết kiệm ảnh hưởng tới cách thức bạn tiết kiệm như thế nào?***

Trả lời:

Đối với mục tiêu ngắn hạn, bạn phải để dành được số tiền có thể trong một khoảng thời gian xác định. Khi thời gian đó qua đi, bạn rút số tiền tiết kiệm để đáp ứng mục tiêu - như để trả học phí hay tham dự đám cưới gia đình. Sau đó bạn lại bắt đầu tiết kiệm trở lại. Đối với mục tiêu dài hạn, bạn có thể tiết kiệm một khoản tiền nhỏ hơn trên cơ sở thường xuyên đối với khoảng thời gian dài

https://tieulun.hopto.org

hơn. Bạn hy vọng không rút tiền và tiếp tục tiết kiệm cho đến khi bạn đạt được mục tiêu.

Các ngân hàng, tổ chức tín dụng có rất nhiều sản phẩm tiết kiệm khác nhau đáp ứng mục tiêu tiết kiệm khác nhau. Nếu bạn sử dụng loại hình tiết kiệm tại ngân hàng càng dài thì bạn sẽ nhận được tiền lãi càng nhiều. Nếu bạn cần rút tiền thường xuyên, bạn có thể sẽ có một khoản tiền kịp thời nhưng thu được lãi suất thấp hơn.

https://tieulun.hopto.org

IV. LẬP KẾ HOẠCH TIẾT KIỆM

Câu hỏi 9: ***Để lập một kế hoạch tiết kiệm, chúng ta phải thực hiện những gì?***

Trả lời:

Bước đầu tiên trong việc thực hiện một kế hoạch tiết kiệm là ghép các mục tiêu cho phù hợp với khả năng tiết kiệm. Những lời khuyên sau sẽ rất hữu ích:

- Tìm kiếm những cách mới để tiết kiệm chi tiêu.
- Tìm kiếm những cách mới để gia tăng thu nhập.
- Tìm kiếm những cách mới để tiết kiệm một phần thu nhập hằng ngày.
- Kiểm tra xem liệu bạn có thể đáp ứng được một mục tiêu nhất định nào đó với số tiền ít hơn không.
- Ưu tiên các mục tiêu - trong trường hợp bạn phải từ bỏ mục tiêu này để thực hiện mục tiêu khác.

https://tieulun.hopto.org

Câu hỏi 10: ***Cần thay đổi điều gì đối với kế hoạch tiết kiệm để giải quyết các trường hợp khẩn cấp?***

Trả lời:

Nếu bạn đặt kế hoạch trước cho những trường hợp khẩn cấp, bạn sẽ thành công hơn trong việc đạt được các mục tiêu đặt ra khác. Ví dụ: với một quỹ dự phòng, bạn có thể tránh sử dụng khoản tiền tiết kiệm bạn đã để dành cho các mục tiêu như giáo dục và tu sửa nhà cửa vào việc giải quyết trường hợp khẩn cấp. Bạn cũng có thể tránh được việc phải đi vay tiền.

https://tieulun.hopto.org

V. GIA TĂNG TIỀN TIẾT KIỆM

Câu hỏi 11: ***Làm thế nào để có thể gia tăng tiền tiết kiệm?***

Trả lời:

Để gia tăng tiền tiết kiệm, chúng ta có thể:

- Để dành một khoản thu nhập.
- Cắt giảm chi phí (chi tiêu gia đình, trả nợ, chi phí lựa chọn).

Số tiền bạn có thể tiết kiệm phụ thuộc vào số tiền bạn có. Đối với nhiều người, có tiền để tiết kiệm phụ thuộc vào thời gian trong năm.

Với tiết kiệm, hãy tăng cường hành động hơn là chỉ thảo luận ý kiến. Chúng ta dễ dàng hiểu tại sao tiết kiệm lại quan trọng đến vậy đối với an toàn tài chính của chúng ta nhưng cũng thực sự vất vả để tiết kiệm. Chúng ta đã nhận ra rất nhiều khó khăn khi thực hành tiết kiệm. Một nghịch lý là: Thật dễ dàng để kết luận một câu: "Chúng ta không có tiền để tiết kiệm" và; thật khó để bắt chúng ta phải dành ra một ít tiền để tiết kiệm hằng ngày hay hằng tuần, thậm chí chỉ là

https://tieulun.hopto.org

một đồng xu nhỏ. Để làm được điều này, bạn phải tuân theo hai nguyên tắc cơ bản về tiết kiệm mà chúng ta đã thảo luận ở trên.

Hai nguyên tắc tiết kiệm

- Hãy tiêu ít hơn số tiền bạn kiếm được!
- Hãy tiết kiệm một cái gì đó hằng ngày hay hằng tuần!

Câu hỏi 12: ***Điều gì ảnh hưởng đến khả năng tiết kiệm?***

Trả lời: Các nhân tố bên trong/bên ngoài ảnh hưởng đến việc tiết kiệm là:

- Một nơi an toàn để giữ tiền tiết kiệm.
- *Một kế hoạch tiết kiệm hay.*
- *Nguyên tắc tiết kiệm.*
- Hỗ trợ từ gia đình cho quyết định tiết kiệm.
- *Động cơ để đáp ứng các mục tiêu, nhu cầu cá nhân: nhà cửa, cưới xin, giáo dục v.v..*
- Một nơi thuận tiện để tiết kiệm (gần nhà, dễ đến...).
- Lãi suất tiết kiệm.
- *Mong muốn chống lại cám dỗ tiêu tiền vào những đồ xa xỉ.*
- Khoản tiền gửi cho phép phù hợp với khả năng tiết kiệm.
- *Sẵn sàng giảm chi tiêu.*

https://tieulun.hopto.org

- *Khả năng hay cơ hội kiếm thêm thu nhập.*

Những dòng in nghiêng là những mục chúng ta có thể kiểm soát, không phụ thuộc vào người khác hay vào các nhân tố bên ngoài và môi trường.

Hãy tập trung vào những nhân tố ảnh hưởng đến khả năng tiết kiệm mà chúng ta có thể kiểm soát được.

Câu hỏi 13: ***Có thể có những ý tưởng gì về cách thức thực hiện tiết kiệm để tiết kiệm được nhiều hơn?***

Trả lời:

Để tiết kiệm được nhiều hơn, có thể có những gợi ý sau:

- Quyết định tiết kiệm nhiều hơn.
- Quyết định lượng tiền bạn muốn tiết kiệm hằng ngày hay hằng tuần.
- Tìm các cách chi tiêu ít hơn và tiết kiệm được những vấn đề quan trọng hơn.
- Để dành một số tiền thu nhập hoặc hàng hóa như một khoản tiết kiệm.
- Học về các dịch vụ tiết kiệm có sẵn trong cộng đồng.
- Mở một tài khoản tiết kiệm.
- Bàn bạc, thống nhất với các thành viên khác của gia đình để giúp nhau tạo thành thói quen tiết kiệm thường xuyên.

https://tieulun.hopto.org

– Học tập những người thực hành tiết kiệm và đề nghị họ phổ biến kinh nghiệm về cách thức tiết kiệm được hiệu quả hơn.

Bạn không cần có nhiều tiền mới có thể tiết kiệm. Mọi người đều có thể tiết kiệm một ít tiền hằng ngày hoặc hằng tuần. Bạn cần gắn với kế hoạch hay nguyên tắc do việc kiểm soát chi tiêu. Nếu áp dụng những điều này, chúng ta có thể gia tăng khả năng tiết kiệm.

Câu hỏi 14: ***Tại sao có những điều kiện cho tiết kiệm nằm trong tầm kiểm soát của chúng ta và có những điều kiện cho tiết kiệm khác lại không nằm trong tầm kiểm soát của chúng ta?***

Trả lời:

Lẽ thường mọi người nói về những điều nằm ngoài tầm kiểm soát mặc dù chúng thực sự nằm trong tầm kiểm soát của họ. Họ không tự tin rằng, họ có thể tiết kiệm. Họ từ bỏ quá dễ dàng.

Một điều rất quan trọng là thẳng thắn nhận ra những điều kiện cho tiết kiệm nằm trong tầm kiểm soát của chúng ta.

https://tieulun.hopto.org

VI. TIẾT KIỆM DỰ PHÒNG

Câu hỏi 15: ***Tại sao cần phải tiết kiệm dự phòng?***

Trả lời:

Một trong những lý do quan trọng nhất của tiết kiệm là để chi trả cho những trường hợp khẩn cấp và các sự kiện không dự đoán khác. Chúng ta hãy suy nghĩ về các trường hợp khẩn cấp và các sự kiện không tính trước có thể xảy đến bất cứ lúc nào.

- Viết tất cả những trường hợp khẩn cấp ra giấy.

- Trường hợp nào bạn nghĩ sẽ gây ra hậu quả về tài chính nghiêm trọng nhất?

Loại hình khẩn cấp	Hậu quả
1.	
2.	
3.	

Các trường hợp khẩn cấp nghĩa là các chi phí phát sinh ngay lập tức cho gia đình. Các chi phí có thể là chi phí về y tế, xây dựng lại nhà cửa sau

https://tieulun.hopto.org

thảm họa, mua sắm lại các tài sản, vật dụng bị mất cắp, mất trộm, duy trì việc trả nợ, thậm chí, ngay sau khi bạn bị mất việc hoặc bị thất bại nghiêm trọng sau khi đầu tư sản xuất - kinh doanh. Nếu một người có thu nhập chính trong gia đình không thể làm việc được nữa do một trường hợp khẩn cấp nào đó thì gia đình thậm chí sẽ mất nhiều thu nhập hơn.

Mục đích của quỹ dự phòng là nhằm chi trả cho những trường hợp cấp bách.

Câu hỏi 16: ***Chúng ta có thể làm gì để đối phó với những trường hợp khẩn cấp?***

Trả lời:

Để đối phó với những trường hợp khẩn cấp, mỗi gia đình nên có một quỹ dự phòng.

Quỹ dự phòng là một lý do quan trọng để tiết kiệm vì nó có thể giúp bạn kiểm soát những sự kiện nhỏ hơn không lường trước được và ngăn chặn những tổn thất lớn hơn nữa.

Quy tắc cho lượng tiền trong quỹ dự phòng như sau:

Để dành ít nhất ba lần thu nhập trung bình hằng tháng hiện tại.

Bạn càng phải chăm sóc nhiều người thì số tiền bạn cần cho quỹ dự phòng và những sự kiện không được dự định trước càng lớn. Những gia

https://tieulun.hopto.org

đình đông người nên giữ thu nhập trung bình hằng tháng của 6 tháng trong quỹ dự phòng.

Hãy nhớ rằng, mục đích của quỹ dự phòng là nhằm chi trả cho những khoản tiền khẩn cấp nhỏ. Hầu hết chúng ta đều không thể giữ đủ tiền để trang trải cho những tổn thất lớn như hỏng nhà cửa hay mùa màng thất bát.

Câu hỏi 17: ***Chúng ta cần làm gì để duy trì đủ tiền trong quỹ dự phòng?***

Trả lời:

Để duy trì đủ tiền trong quỹ dự phòng thì:

- Khi bạn sử dụng quỹ dự phòng, hãy bù đắp lượng thiếu hụt đó càng sớm càng tốt.
- Quyết định xem bạn có thể đóng góp bao nhiêu tiền vào quỹ dự phòng hằng ngày, hằng tuần hay hằng tháng và gắn với kế hoạch của bạn.

Đôi lúc bạn sẽ cần sử dụng quỹ dự phòng. Khi bạn sử dụng, bạn sẽ làm giảm quỹ này.

https://tieulun.hopto.org

VII. CÁC LOẠI HÌNH TIẾT KIỆM

Câu hỏi 18: ***Chúng ta có thể sử dụng những cách tiết kiệm nào?***

Trả lời:

Có rất nhiều cách để tiết kiệm, bao gồm cả chính thức, bán chính thức và không chính thức.

Chính thức	Bán chính thức	Không chính thức
• Ngân hàng • Các tổ chức tín dụng • Tổ chức tài chính quy mô nhỏ có sự điều tiết • Bưu điện	• Các nhóm: các tổ chức tín dụng và tiết kiệm, ngân hàng tại địa phương, nhóm đoàn kết, nhóm tự lực • Những người đi quyên tiền tiết kiệm • Tổ chức tài chính quy mô nhỏ và hợp tác xã không được điều tiết	• Tại nhà (bằng tiền mặt) • Bằng hiện vật (vàng, bạc, đá quý, gia súc, đất đai, v.v.) • Các loại khác

Câu hỏi 19: ***Những thuận lợi và khó khăn của mỗi hình thức dịch vụ tiết kiệm là gì?***

Trả lời:

Với mỗi một hình thức dịch vụ tiết kiệm đều có những thuận lợi và khó khăn riêng, cụ thể:

https://tieulun.hopto.org

Dịch vụ tiết kiệm	Thuận lợi	Khó khăn	Mức độ rủi ro
Chính thức			
Ngân hàng Bưu điện Tổ chức tín dụng quy mô lớn Tổ chức tài chính quy mô nhỏ được điều tiết	• Lựa chọn an toàn nhất • Ít cám dỗ để rút tiền và tiêu tiền • Có thể thu được lãi • Tiếp cận được rất nhiều các sản phẩm tiết kiệm (sổ tiết kiệm, tài khoản, quỹ tiền lương…) • Hỗ trợ việc quản lý tiền • Có thể tiết kiệm thời gian vào việc chi trả hóa đơn	• Tiền lãi thấp • Mức tiền gửi tối thiểu được yêu cầu để mở tài khoản có thể là một khó khăn • Có thể phải trả phí • Có thể phải xếp hàng và bị trì hoãn trong ngân hàng • Có thể bị nhầm lẫn • Ít có khả năng tiếp cận với người nghèo và những người không có khả năng đọc và viết	
Bán chính thức			
Tiết kiệm theo nhóm (các tổ chức tín dụng và tiết kiệm không được điều tiết….) Hụi, họ Những người quyên tiền gửi	• Dễ tiếp cận • Tiết kiệm thường liên kết với tín dụng • Có thể thu được cổ tức của khoản vay từ tiền tiết kiệm	• Độ an toàn không được bảo đảm • Có thể hoặc không thể thu được lãi • Có thể có hạn chế khi tiếp cận các khoản vay	

https://tieulun.hopto.org

Dịch vụ tiết kiệm	Thuận lợi	Khó khăn	Mức độ rủi ro
	• Luật lệ nhóm về tính thường xuyên và số lượng tiền gửi khuyến khích tiết kiệm	• Hạn chế tiếp cận việc tiết kiệm hoặc rút tiền đối với nhóm	
Không chính thức			
Ở nhà (bằng tiền mặt)	• Dễ tiếp cận	• Không an toàn • Dễ tiêu tiền và "phí tiền" vào những vật dụng không cần thiết	
Bằng hiện vật (vàng, bạc, đá quý, nhà cửa, đất đai, gia súc, v.v.)	• Giá trị có thể tăng theo thời gian • Phải bán nếu muốn có tiền mặt - làm giảm ham muốn mua bán	• Khó thanh khoản bằng tiền mặt trong trường hợp cần gấp • Giá trị có thể giảm theo thời gian • Nguy cơ bị mất trộm hoặc gặp rủi ro (gia súc, gia cầm bị chết)	

Câu hỏi 20: ***Những rủi ro nào có thể xảy đến với khoản tiền tiết kiệm?***

Trả lời:

Những rủi ro có thể xảy ra đối với khoản tiền tiết kiệm là khoản tiền tiết kiệm bị mất cắp hoặc

https://tieulun.hopto.org

bị mất, bị mất giá trị, được sử dụng để trả nợ của bản thân hoặc của người khác, được sử dụng bởi các thành viên trong gia đình, không có sẵn để chi trả trong trường hợp khẩn cấp nếu gửi ở ngân hàng hoặc tổ chức tài chính quy mô nhỏ.

Câu hỏi 21: ***Loại hình dịch vụ tiết kiệm nào an toàn nhất? Tại sao?***

Trả lời:

Tùy vào điều kiện, hoàn cảnh mỗi người mà sử dụng loại hình dịch vụ tiết kiệm cho phù hợp. Một loại hình dịch vụ tiết kiệm này có thể rất hiệu quả với một số người nhưng lại không hiệu quả đối với một số người khác.

Có nhiều cách để tiết kiệm, mỗi loại có những ưu điểm và nhược điểm. Một số người có thể thích cách tiết kiệm mang lại lãi suất cao nhất, một số khác có thể lại quan tâm đến tính thuận tiện và địa điểm gần nhất để tiết kiệm.

Hãy làm bài toán sau:

Chúng ta sẽ đánh giá mỗi loại dịch vụ về tính an toàn. Chúng ta sẽ sử dụng mức thang điểm 1,2,3 để đánh giá mỗi loại dịch vụ: 1 là mức độ an toàn thấp, 2 là mức trung bình, 3 là mức an toàn.

https://tieulun.hopto.org

Câu hỏi 22: ***Nêu những đặc điểm quan trọng nào của dịch vụ tiết kiệm khi xem xét, lựa chọn một loại dịch vụ tiết kiệm?***

Trả lời:

Các vấn đề cần xem xét khi lựa chọn một dịch vụ tiết kiệm là:

- Việc tiếp cận.
- Tính thuận tiện và dễ sử dụng.
- Yêu cầu mở tài khoản tiền gửi.
- Tính an toàn.
- Lợi nhuận thu được từ việc tiết kiệm.

Câu hỏi 23: ***Nếu phải lựa chọn một đặc tính được cho là quan trọng nhất của một loại hình dịch vụ tiết kiệm thì bạn sẽ lựa chọn đặc tính nào? Tại sao?***

Trả lời:

Mỗi người tiết kiệm lựa chọn các loại dịch vụ khác nhau, bởi vì, mỗi người có những nhu cầu và ưu tiên khác nhau. Việc bạn lựa chọn loại hình dịch vụ tiết kiệm phù hợp với bạn là điều vô cùng quan trọng.

Câu hỏi 24: ***Các tổ chức tài chính có các loại sản phẩm dịch vụ tiết kiệm nào? Sử dụng chúng ra sao?***

Trả lời:

Các sản phẩm tiết kiệm của các tổ chức tài chính là:

https://tieulun.hopto.org

Loại sản phẩm tiết kiệm	Cách thức thực hiện	Sử dụng
Tiết kiệm thường xuyên hoặc gửi sổ tiết kiệm	• Thời gian và lượng tiền gửi tùy theo • Việc rút tiền linh hoạt	• Sử dụng trong những trường hợp cấp bách và không dự tính trước được • Nếu chỉ một sản phẩm được đưa ra thì loại sản phẩm này là loại đáp ứng được tốt nhất nhu cầu của khách hàng
Tiết kiệm theo hợp đồng (còn được hiểu là "tiền gửi tích lũy, tài khoản có kỳ hạn")	• Tiền gửi thường xuyên (món tiền đã định trước trong khoảng thời gian đã xác định trước). Khách hàng có thể quyết định gửi bao nhiêu trong khoảng thời gian bao lâu (lựa chọn từ một loạt các kỳ hạn được định trước) • Việc tiếp cận khoản tiền tiết kiệm bị hạn chế cho đến khi hợp đồng được thanh toán • Nếu rút sớm có thể không hưởng lãi • Lãi suất thường cao hơn tài khoản tiền gửi thường xuyên	• Cho những nhu cầu được xác định trước

https://tieulun.hopto.org

Loại sản phẩm tiết kiệm	Cách thức thực hiện	Sử dụng
	• Có thể vay số tiền tiết kiệm	
Tiền gửi theo thời gian	• Thời gian và lãi suất được ấn định trước • Yêu cầu một khoản tiền gửi tối thiểu • Không linh hoạt • Trả lãi cao hơn loại gửi sổ tiết kiệm và loại theo hợp đồng đối với cùng một khoản tiền	• Đối với những nhu cầu lớn hơn trong tương lai như cưới xin hay mua sắm cần một lượng tiền lớn

Câu hỏi 25: ***Khi gặp các tổ chức tài chính để tiếp cận các khoản tiết kiệm, bạn sẽ cần được biết những thông tin gì?***

Trả lời:

Những thông tin cần được biết khi tiếp cận các khoản tiết kiệm qua các tổ chức tài chính là (thông qua việc hỏi và được tư vấn):

Các điều kiện quan trọng để tiết kiệm	Các câu hỏi
Tiếp cận khoản tiền tiết kiệm/linh hoạt trong việc rút tiền	• Kỳ hạn có thể rút tiền? • Có phải rút tối thiểu là bao nhiêu tiền một lần không? • Hình thức phạt đối với việc rút tiền của tài khoản này là gì? • Có hệ thống ATM nào không?

https://tieulun.hopto.org

Các điều kiện quan trọng để tiết kiệm	**Các câu hỏi**
Các yêu cầu mở tài khoản tiền gửi	• Yêu cầu số tiền tiết kiệm là bao nhiêu ? • Cần những hồ sơ gì?
Tính thuận tiện/Dễ sử dụng	• Thời gian tác nghiệp của ngân hàng? • Cần phải chờ bao lâu mới đến lượt? • Các khách hàng có nhận được báo cáo về tài khoản không? Định kỳ nhận được báo cáo là bao lâu? • Có được giao dịch qua điện thoại hay thư điện tử không?
Độ an toàn	• Danh tiếng, uy tín, nguồn lực của tổ chức? • Có sự bảo đảm gì đối với tài khoản của khách hàng?
Lãi suất thu được từ khoản tiết kiệm	• Lãi suất đối với khoản tiết kiệm? • So với các tổ chức khác thì như thế nào? • Lãi suất được trả bao lâu một lần? • Lãi suất được tính như thế nào? Ví dụ, lãi kép (lãi có được trả cả gốc và lãi không?)
Chi phí cho khoản tiết kiệm	• Phí phải trả? (phí giao dịch, phí rút tiền từ ATM)
Tính thanh khoản	• Việc rút tiền từ tài khoản có dễ dàng không? • Tổ chức tài chính luôn có đủ tiền không? • Có tính phí không nếu rút tiền trước thời hạn?

https://tieulun.hopto.org

VIII. KẾT LUẬN

Để tiết kiệm có hiệu quả, quản lý rủi ro cho gia đình, bạn hãy:

- Tiết kiệm càng nhiều và càng sớm khi bạn có thể. Bạn càng tiết kiệm nhiều, bạn sẽ càng khá giả lên.
- Tiết kiệm ngay khi bạn kiếm được.
- Cố gắng tiết kiệm 10% thu nhập của bạn, thậm chí nếu bạn không có một khoản mua sắm hay đầu tư cụ thể (mục tiêu cụ thể) cho những khoản bạn đang tiết kiệm.
- Trước hết, hãy để 10% khoản thu nhập sang một bên trước khi bạn làm bất kỳ điều gì. Nếu bạn không có đủ 10% ngay lúc đó, hãy bắt đầu tiết kiệm ít hơn, nhưng hãy tiết kiệm một cái gì đó.
- Trả nợ: Một số người khuyên nên trả nợ trước khi bạn bắt đầu tiết kiệm, một số người khuyên nên tiết kiệm cùng lúc với việc trả nợ vì việc xây dựng một tài sản là vô cùng quan trọng và càng sớm càng tốt.

https://tieulun.hopto.org

Lựa chọn này sẽ phụ thuộc vào các ưu tiên cá nhân, hoàn cảnh và phương tiện. Toàn bộ nợ nần của gia đình không nên vượt quá 36% thu nhập của gia đình.

- Tính toán cách thức số tiền của bạn gia tăng theo thời gian nếu bạn tiết kiệm thường xuyên lợi nhuận bạn thu được.
- Không mang theo quá nhiều tiền mặt - để tránh ham muốn chi tiêu!
- Chi tiêu cẩn thận. Khi bạn mua những món đồ lớn, hãy cân nhắc xem bạn có thể thu được bao nhiêu nếu bạn bán lại. Hãy tìm kiếm các cơ hội để tiết kiệm tiền bằng việc mua những món hàng lớn có thể sử dụng lâu được.
- Giữ trong quỹ dự phòng số tiền của 3-6 tháng chi tiêu sinh hoạt. Nó có thể được sử dụng trong trường hợp như thất nghiệp, ốm đau bất ngờ, hoặc đáp ứng các nhu cầu cấp bách khác. Một quỹ dự phòng sẽ làm bạn bớt lo lắng.
- Tìm các sản phẩm tiết kiệm phù hợp với mục tiêu tiết kiệm của bạn.
- Giữ quỹ dự phòng trong một tài khoản riêng biệt. Mở hai tài khoản tiết kiệm: một cho quỹ dự phòng có thể thường xuyên rút

https://tieulun.hopto.org

tiền mà không bị phạt và thiệt hại gì và một tài khoản cho các mục tiêu khác khó tiếp cận hơn (và do đó có ít cơ hội rút tiền hơn). Giữ một số tiền tiết kiệm "ngoài tầm tay" là vô cùng quan trọng.

Việc tiết kiệm tốt đòi hỏi có nguyên tắc: nguyên tắc được học thông qua thực hành!

https://tieulun.hopto.org

MỤC LỤC

https://tieulun.hopto.org

https://tieulun.hopto.org

https://tieulun.hopto.org

https://tieulun.hopto.org

Chịu trách nhiệm xuất bản
TS. NGUYỄN DUY HÙNG
Chịu trách nhiệm nội dung
TS. VŨ TRỌNG LÂM

Biên tập nội dung:	PHẠM VIỆT
	NGUYỄN HÀ GIANG
Trình bày bìa:	DƯƠNG THÁI SƠN
Chế bản vi tính:	NGUYỄN THU HƯƠNG
Sửa bản in:	PHÒNG BIÊN TẬP KỸ THUẬT
Đọc sách mẫu:	HÀ GIANG

https://tieulun.hopto.org

NHÀ XUẤT BẢN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA - SỰ THẬT - 12/86 phố Duy Tân, quận Cầu Giấy, Hà Nội
ĐT: 080.49221 FAX: 080.49222 E-mail: nxbctqg@hn.vnn.vn Website: www.nxbctqg.org.vn

TÌM ĐỌC

- LUẬT THỰC HÀNH TIẾT KIỆM CHỐNG LÃNG PHÍ NĂM 2005 VÀ VĂN BẢN HƯỚNG DẪN THI HÀNH

BỘ VĂN HÓA, THỂ THAO VÀ DU LỊCH
CỤC VĂN HÓA CƠ SỞ
- HỎI - ĐÁP VỀ XÂY DỰNG NẾP SỐNG VĂN MINH

DƯƠNG BẠCH LONG - NGUYỄN XUÂN ANH
- HỎI - ĐÁP CÁC QUY ĐỊNH CỦA PHÁP LUẬT VỀ THỪA KẾ

https://tieulun.hopto.org